

Tisková zpráva CZECH FOREST think tank (13. 6. 2018)

REAKCE ČLENŮ CZECH FOREST THINK TANK NA „BALÍČEK OPATŘENÍ“ Hnutí DUHA

Členové lesnického think tanku CZECH FOREST se domnívají, že české lesy a vlastníci lesů v aktuální situaci spíše než rychlá, až uspěchaná řešení a v některých detailech ne zcela promyšlené změny, potřebují neodkladně podporu státu pro boj s klimatickými změnami, suchem a navazující kůrovcovou kalamitou.

Politické akceptování všech změn navržených Hnutím DUHA by v současné situaci znamenalo další destabilizaci sektoru, neopodstatněný zásah do vlastnických a rozhodovacích práv vlastníků lesů i zásadní riziko ztráty prostoru pro boj s kůrovcovou kalamitou.

Za alarmující považují členové lesnického think tanku těžko uvěřitelnou míru regulací, které se nezisková organizace Hnutí DUHA snaží vnést do českého lesnictví, které se řídí jedním z nejpřísnějších lesních zákonů v Evropě. Balíček v některých aspektech nezohledňuje aktuální podmínky hospodaření, vlastnické vztahy a majitele lesů prakticky zbavuje možnosti rozhodovat o vlastním majetku. Navíc reprezentuje velmi úzký pohled malé části občanů na trvale udržitelné hospodaření v lesích.

Členové lesnického think tanku přesto hodnotí některé z navržených opatření jako přínosné, i proto, že mnoho z návrhů vychází z dlouholetých lesnických výzkumů a zkušeností. Domnívají se ale, že k legislativnímu zpracování části návrhů je nutné pečlivé zvážení souvislostí a jasné definování společenské objednávky. Navrhovaná opatření Hnutí DUHA zcela postrádají vyčíslení ekonomických nákladů, které by se pravděpodobně pohybovaly v řádech miliard korun. Je česká společnost připravena tyto náklady financovat? Opatření by znamenala i omezení produkce dříví jako jediného skutečně obnovitelného ekologického materiálu. Jsme připraveni nahradit dříví plasty a jinými neobnovitelnými materiály zatěžujícími životní prostředí nebo sobecky dovážet dříví ze zemí, kde kvůli nelegální těžbě dochází k devastaci přírody?

OBJEKTIVNÍ DATA O LESNICTVÍ

Členové CZECH FOREST think tank musí na základě objektivních dat zdůraznit, že v českých lesích již zhruba 25 let probíhá změna hospodaření, která reaguje na predikce změn klimatu.

„Za posledních deset let došlo k poklesu celkového zastoupení jehličnatých dřevin o 2,8 %, v kraji Moravskoslezském dokonce o 6,4 % a Olomouckém o 4,6 %. Podíl listnatých dřevin na obnově dosahuje 61,2 %, v nadmořských výškách do 400 m je podíl listnáčů dokonce 80 %. Je nutné si uvědomit, že ročně mohou lesníci změnit druhou skladbu zhruba 1 % českých lesů,“ říká Miloš Kučera, odborník na inventarizaci lesů.

Zastoupení introdukovaných dřevin činí pouze 1,6 % a stávající lesnická legislativa rozhodně neumožňuje jejich dramatické navýšení, i když například douglaska je podle dlouhodobých výzkumů českých lesníků velmi perspektivní dřevinou nepřinášející riziko nežádoucího šíření.

V rámci ČR je v průměru ponecháno 25 m³ mrtvého dříví ve všech jeho formách na jeden hektar lesa, což odpovídá více než deseti dospělým stromům. Pokud by se ovšem ve velkém měřítku ponechávaly v lesích stojící suché stromy, chybí v balíčku informace, kdo by nesl náklady a zejména zodpovědnost za škody na zdraví a životech způsobené pádem větví či stromů.

„Monokultury (správně porosty nesmíšené) tvoří v ČR pouze 13,9 % porostní půdy. Hovořit tedy o setrvávání v hospodářském modelu monokultur, jak uvádí dokument Hnutí DUHA, není rozhodně objektivním faktem, ale spíše účelovou dezinformací,“ doplňuje k informacím o lesích Miloš Kučera.

LESNICKÉ HOSPODAŘENÍ

Současné lesy přináší díky produkci dříví majitelům lesů (státu, soukromým vlastníkům, obcím) příjem, ze kterého celé lesnické hospodaření včetně mimoprodukčních a ekologických funkcí financují, udržují tolik potřebnou zaměstnanost na venkově a v neposlední řadě umožňují investice do lesnické infrastruktury. Příjmy z produkce dříví slouží také k financování obnovy lesa a změnám druhové skladby lesních porostů.

„Jak ukázala lesnická praxe, nejefektivněji obnovený porost je co nejrychleji obnovený porost. Dlouhodobě nezalesněné holiny trpí erozí (větrnou a vodní), je zde narušen vodní režim, jsou zde velké rozdíly v denních a nočních teplotách, které negativně působí na stav půd a zvyšuje se také riziko povodní,“ uvádí Petr Martinec specialista v oblasti lesního školkařství.

Z dosavadních zkušeností lesníků s pěstováním hospodářských lesů v celé střední Evropě je zřejmé, že přirozená obnova by měla být preferovaným způsobem obnovy lesů, ale nelze ji využít všude. Zjednodušeně řečeno, tam kde přirozeně nic neroste, musí přijít umělá obnova, stejně jako na plochách, kde roste smrk na nevhodných stanovištích nebo na kalamitních plochách, kde chceme vypěstovat druhově pestrý les. Tento přístup je volen i na území národních parků.

Při současné míře poznání a omezených možnostech kvalitní predikce vývoje klimatu nelze učinit zodpovědné rozhodnutí preferující některé druhy u nás původních dřevin před jinými.

„Je nutné upozornit, že problémy s kůrovcem jsou i v okolních státech – Slovensko, jižní Polsko, Rakousko, Bavorsko. Ale na západ od nás nedochází ke zpochybňování lesnického hospodaření vlastníků lesů, ale naopak k významné pomoci státu postiženým oblastem,“ říká Petr Zahradník, jeden z předních odborníků na ochranu lesa v ČR.

VLASTNÍCI LESŮ AŽ NA POSLEDNÍM MÍSTĚ

„Balíček opatření Hnutí Duha nerespektuje právo vlastníků lesů na vlastní rozhodování. Vedle ekologických přínosů je les zdrojem dříví a obživy tisíců občanů. Navrhovaná opatření by závažným způsobem postihla ekonomickou soběstačnost vlastníků,“ říká Michal Pernica, ředitel správy největších soukromých lesů v ČR.

„Je smutné, že se u nás stalo již tradicí uplatňovat vůči lesníkům různé restriktce a nařízení a zcela se zapomnělo na nástroje pozitivní motivace,“ dodává Michal Pernica.

Mnoho z navrhovaných opatření Hnutí DUHA je možných již za současné legislativy a lesníci je běžně využívají. Jako příklad lze uvést možnost těžby v porostech do 80 let věku, rozvolnění doby obměty, hospodaření s vodou podle souboru lesního typu a porostního typu.

Bohužel většina návrhů Hnutí DUHA je podle názorů členů think tanku koncipována spíše jako politické zadání pro státní lesy. Tím není řečeno, že by některé návrhy nemohly být v budoucnosti přínosné. *„Například mechanismus jasně definované renty za obhospodařování státního lesa placené Lesy ČR státu a od ní odečitatelná újma za hospodaření ve prospěch ekologických opatření, je dobrou myšlenkou. Byl by předem dán odvod do státního rozpočtu a mohl by ze zákona skončit hon na astronomické hospodářské výsledky Lesů ČR, který nejde ve prospěch lesa,“* komentuje balíček Petr Kužvart, soudní znalec v oblasti oceňování lesů a ředitel lesnické firmy.

Podle názoru členů lesnického think tanku nevycházejí některé návrhy Hnutí DUHA z reálného stavu, vývoje lesa a objektivních dat. Navíc přicházejí v době, kdy by měl mít stát jiné, objektivními daty podložené priority, jejichž řešení musí být rychlé a efektivní. Za priority pro následující měsíce považují členové think tanku: zajištění pracovníků do lesů, zamezení odlivu stávajících kvalifikovaných sil do Německa a Rakouska, podporu skladování dříví, podporu asanace kůrovcového dříví, stabilizaci trhu s dřívím či razantní postup orgánů státní správy proti vlastníkům, kteří řádně nevykonávají ochranu lesa ve svých lesích a ohrožují tím sousední porosty.

